

Stanovisko

Výboru pro rozpočtové prognózy
k predikci příjmů sektoru vládních institucí Ministerstva financí ČR 2022

Výbor pro rozpočtové prognózy posoudil v období od 27. července 2022 do 3. srpna 2022 v souladu se zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, aktualizovanou **predikci příjmů sektoru vládních institucí Ministerstva financí ČR 2022** z hlediska pravděpodobnosti jejího naplnění.

Per rollam hlasování se zúčastnilo 6 členů Výboru z celkového počtu 7 členů.

Výbor vyhodnotil predikci příjmů sektoru vládních institucí jako **realistickou**. Pro toto hodnocení hlasovalo 5 členů Výboru, 1 člen označil predikci za **optimistickou**.

Zdůvodnění:

Dynamika příjmů sektoru vládních institucí je v současnosti ovlivňována zejména dvěma protichůdnými tendencemi. Vysoká inflace na jednu stranu tuto dynamiku podporuje, postupné slábnutí reálné spotřeby domácností působí opačným směrem. V celoročním výsledku rozpočtových příjmů bude podstatné, která tendence převáží, přičemž bilance bude nejspíš různá u různých příjmových kategorií. Většina členů Výboru poukazovala na riziko nenaplnění očekávaných příjmů z DPH a někteří vidí rizika rovněž u spotřebních daní. Naproti tomu zazněly hlasy, že inkaso příjmových daní může být oproti predikci vyšší. Většina členů Výboru, hlasujících pro prognózu jako realistickou, vidí rizika vychýlená směrem k celkovému nenaplnění příjmů, ovšem v rozsahu, který nepřekračuje odchylku ve výši 1% příjmů. Člen hlasující pro prognózu jako optimistickou se svým odhadem míry nenaplnění příjmů dostal za uvedenou hranici těsně.

Konkrétní výroky členů Výboru:

- Aktualizovanou prognózu příjmů MFČR bych hodnotil jako mírně konzervativní, ale ne tak výrazně, abych upustil od hodnocení realistická. Návrh tedy hodnotím jako realistický. Hlavní pozitivní riziko spatřujeme v možnosti vyššího inkasa DPPO, které ale částečně kompenzuje opačné riziko u výběru DPH.
- U DPH mi vychází, že je prognóza asi 6 mld Kč nad mými odhady (nad horní hranicí intervalu odhadu), u DPFO a pojistného dohromady asi necelé 4 mld, DPPO je v souladu.
- MF aktuálně uvažuje ve srovnání se svou dubnovou predikcí s nárůstem příjmů o cca 64 mld. Kč. Nové měsíční pokladní plnění od dřívějšího požadavku MF nepřibýlo, takže takhle vysoké přehodnocení se dá nejspíše připsat nové (prozatím nezveřejněné) makroekonomické prognóze MF, neboť za tu krátkou dobu nebyla přijata žádná nová fiskální diskreční opatření na příjmové straně.
- Vzhledem ke zpomalující spotřebě domácností sice působí revize očekávaných příjmů z DPH relativně optimisticky, na druhou stranu odhad příjmů daně z příjmů u fyzických i právnických osob působí ve světle inkasa daní do konce července jako konzervativní a mohl by být naopak za letošní rok vyšší, než současná predikce MF předpokládá. Celkový odhad všech příjmů se tak v souhrnu pohybuje v rámci tolerančního pásma vymezeného 1%.
- Výrazný růst příjmů je zejména vlivem vysoké inflace. Význam vyšších příjmů z důvodu inflace však může představovat riziko v případě silnější desinflace (která je potřeba, a na které by se měla vláda spolupodílet spolu s CNB). Výrazné negativní očekávání domácností spojené s odporem vlády ke zvyšování mezd a nedostatečnou podporou domácností může vést v druhé polovině roku k propadu

reálné ekonomiky, který může ohrozit i uvedené navýšení daňových příjmů. Nejistota je také u vývoje spotřební daně, jejíž inkaso však MF nijak nemění.

- Riziko nenaplnění vnímám především v položce daně z přidané hodnoty, a to kvůli předpokládané změně spotřebního chování domácností ve druhé polovině roku. K vyšším příjmům z DPH bude zcela jistě přispívat vysoká inflace. Rozhodujícím kritériem pro meziroční změnu výběru DPH ovšem bude vývoj nominálních příjmů domácností, který bude v uvedeném období za inflací citelně zaostávat. Nenaplnění DPH navíc podpoří zřejmě dva další faktory. Za prvé, silný výběr DPH z první poloviny roku ve větší míře než obvykle souvisel se spotřebou domácností, která se teprve bude realizovat (letní dovolené s cestovními kancelářemi, zásoby stavebního materiálu), což povede k většímu zpomalení ve výběru DPH, než jaký by odpovídal změně tempa nominální spotřeby domácností v akruálním pojetí. Za druhé, projevit se může snížení efektivní sazby DPH kvůli změně ve struktuře spotřeby domácností směrem ke zvýšení podílu potravin (zdaněných sníženými sazbami) na úkor spotřebního zboží a zbytných služeb (zdaňovaných základní sazbou). Odchylku od predikce příjmu z DPH odhaduji v rozmezí 15-25 mld Kč.

V Praze dne 4.8. 2022

RNDr. Pavel Sobíšek
předseda Výboru pro rozpočtové prognózy